

Zachrání nás víc lásky a spravedlnost

Patřili mezi nejobletovanější zahraniční hvězdy letošního veletrhu *Svět knihy*. Ona, pohledná drobná dáma s jižanskými rysy, byla herečkou, on, urostlý bývalý voják, se chtěl proslavit jako malíř. Patnáct let společně píšou temné severské detektivky pod pseudonymem Lars Kepler – švédští manželé **ALEXANDRA a ALEXANDER AHNDORIOVI (ona 58, on 57)**. Ve světě prodali kolem 17 milionů knih, v Česku zhruba 800 tisíc. Přijeli sem představit novou detektivní sérii, tentokrát je v ní méně násilí, ale o to víc dedukce. Vyžádal si to nový umělecký pseudonym tvůrců (Alex Ahndoril) i nový hlavní hrdina. Jejich zapeklité případy (první má název *Až najdu klíč*) tentokrát nevyšetřuje ostřílený kriminalista, nýbrž křehká žena. Čeho se oni sami bojí? Kde jsou podle nich kořeny násilí? A co podle nich může společnost vyléčit?

■ **Píšete spolu. Jak jsem zjistil při autogramiádě, jste oba leváci. Co ještě máte společného?**

Alexander: Skoro všechno.

Alexandra: Máme sice rozdílný temperament, ale jinak jsme opravdu spřízněné duše.

■ **Kdo je tedy divočejší?**

Alexandra: Jsem excentričtější, možná trochu netrpělivá, kdežto manžel je spíš rozvázný. Oba v sobě máme i jakousi úzkost nebo napětí. Někdy možná o věcech až příliš přemýšlíme.

Alexander: Asi souhlasím, ale hodně to záleží na konkrétní situaci.

■ **Kdo má poslední slovo doma a kdo při tvorbě?**

Alexandra: Je to rozhodně muž, ale snažím se aspoň občas nastolit rovnováhu, třeba se hodně dělit o domácí práce. Pořád asi víc uklízím, Alex zase asi víc pere.

Alexander: Praní špinavého prádla je moje. (*směje se*) Jsem někdy možná až příliš tvrdohlavý, nerad ustupuju. Ale když spolu dva lidé tvoří, někdy je potřeba udělat kompromis. A to samozřejmě platí i ve společné domácnosti.

■ **Před pěti lety jste mi vyprávěli, že až teprve když jste začali psát pod pseudonymem Lars Kepler, přestali jste u psaní hádat. Jak v tomto ohledu funguje vaše nové jméno Alex Ahndoril, pod nímž píšete novou detektivní sérii? Jde to stejně hladce?**

Alexandra: S novou sérií to bylo trochu jinak. Už delší dobu jsme plánovali napsat detektivku typu whodunit (*z anglického Who has done it?, což znamená: Kdo to udělal?, pozn. red.*), jejíž základy kdy si postavila Agatha Christie. To znamená zaznamenat průběh vyšetřování, kde se pomalu skládají fakta a na závěr je díky logickému uvažování vyšetřovatele odhalen pachatel. Chtěli jsme, aby se to odehrávalo v současné době a řešily se problémy současné společnosti.

Alexander: Klíčem k tomu všemu tentokrát nebyl pseudonym, nýbrž naše hlavní hrdinka Julia Starková, která si nás vlastně sama našla. Došlo nám, že se jedná o jiný žánr, než jsme psali doteď, a že tedy potřebujeme nové jméno. Alex Ahndoril je pro nás zase společné jako Lars Kepler. Ve většině jazyků to navíc moc pěkně funguje – může to být žena i muž, proto jsme si zvolili tento pseudonym.

■ **Před pěti lety jsme si povídali o tom, že zatímco váš detektiv Joonu Lina je podobný Alexanderovi, jeho parťačka Saga Bauerová má zase shodné rysy s Alexandrou. Komu je podobná postava Julie? Vaší dceři stejného jména?**

Alexander: Tenkrát jsme to mysleli s velkou mírou nadsázky, třeba rozhodně nejsem tak odvážný jako Joonu Lina. (*usmívá se*) A ani se mu fyzicky moc nepodobám. Ale naše postavy jsou samozřejmě plodem našich osobností, byť jsou v mnohém hodně odlišné.

„Temperament je rozdílný, ale jsme spřízněné duše.“

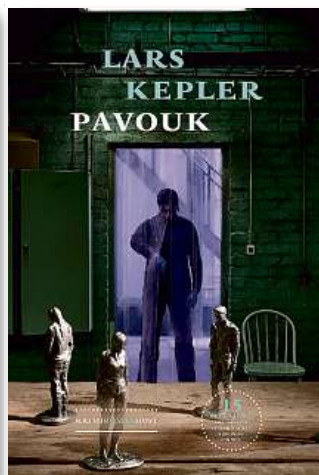
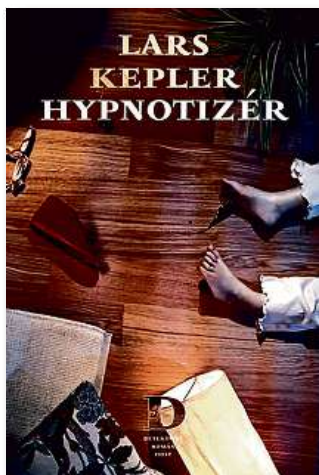
Alexandra

■ **Jak si vás tedy nová hrdinka Julie Starková našla?**

Alexander: Inspirovala nás žena, kterou jsme potkali před nějakým bistro. Na tváři měla jizvu a v ruce hůlku. Pozorovali jsme ji a říkali si: „Co se jí asi stalo s tváří? Jak toto znamení jako žena asi snáší?“ A naše nová hrdinka byla na světě. (*usmívá se*)

Alexandra: Jedna z našich dcer se opravdu jmenuje Julia a druhá se zase jmenuje Saga jako naše detektivka ze série s Joonou Linou. Máme ještě jednu dceru, a tak uvidíme, co vymyslíme s ní. (*směje se*)

■ **V čem jsou ty vaše dvě hlavní postavy, Joonu Lina a Julia Starková, výjimečné?**

▲ V roce 2011 vyšel *Hypnotizér* a následovalo osm dalších detektivek, které manželé Ahndorilovi vydávali pod pseudonymem Lars Kepler (poslední byl *Pavouk*, 2022). S románem *Až najdu klíč* (2023) si umělecké jméno změnili na Alex Ahndoril. A změnili i ústřední postavu. Prvních devět případů rozplétal detektiv Joonu Lina, nyní je to soukromá vyšetřovatelka Julie Starková.

Alexander: Řekl bych, že Joonu k nám přišel jako hrdina, ale s tím, jak jsme ho zatěžovali novými a novými případy, je stále víc zjištěný. Jak na duši, tak na těle. Zdá se mi čím dál tím slabší, anebo možná lidštější. Kdežto Julia se s jízvami zjevuje hned na začátku a detektivní práci používá k tomu, aby se zahojila. Z této perspektivy je vývoj těchto postav opačný.

■ **Takže se dá říct, že zatímco Julii léčíte, Joonu Linu ničíte...**

Alexander: Takhle to zní drsně, ale vlastně máte pravdu. (*usmívá se*)

Alexandra: Řekla bych, že za to můžou ty příběhy...

Alexander: Ale my jsme za ně do velké míry zodpovědní.

Alexandra: Myslíš, drahý?

■ **Z toho všeho, co jste řekli, se mi zdá, že máte raději Julii. Je to tak?**

Letecký pohled na centrum Stockholmu, tady se kriminální thrillerový manželů Ahndorilových nejen odehrávají, ale také rodí, neboť v centru švédské metropole bydlí. „Žijeme na krásném místě v centru Stockholmu a vedle toho máme dům za městem s nádherným výhledem na vodní plochu,” upřesňuje Alexandra.

Alexandra: To ne! Příběhy z Joonou Linou jsou velmi temné, je tam spousta násilí a strachu. To vše postupně prosakuje i do duše našeho protagonisty, který se stále častěji ptá, zda dělá svět lepším, anebo zda svou práci naopak nepřispívá k tomu, že je v něm stále víc násilí. S dalšími a dalšími příběhy se Joono Lina stává komplexnější postavou.

Alexander: Rozhodně jsme nechtěli, aby náš detektiv byl jako James Bond, který odrovná pět šest padouchů, pak si opráší smoking a pokračuje v krasojízdě. Chtěli jsme, aby tam byly reálné emoce i násilí. To je odporné, proto ho nechceme romantizovat a kráslit, ale popsat věrohodně.

■ **Nedávno jste prý dopsali v pořadí desátý díl krimisérie pod pseudonymem Lars Kepler. Jaký to byl návrat, od Julie zase k Joonovi?**

Alexandra: Užili jsme si to. To střídání nás baví, protože to přináší různé typy světů i energií.

Alexander: Oba ty světy se můžou vzájemně obohatit. Jediný problém bývá to, že jako Lars Kepler píšeme víc v přítomném čase, zato jako Alex Ahndoril v minulém. Takže to občas dělá zmatek.

■ **Alexandra v předchozím rozhovoru řekla, že každé vyprávění příběhu s Linou jí přináší do spánku noční můry. Jaké sny jste měla, když jste psali o Julii Starkové?**

Alexandra: Když jsme vyprávěli o Julii, žádné zlé sny mě neprovázely. Možná i proto, že tato kniha stojí na záhadě, která se postupně odkrývá. Hodně lidí nám vytýká, že série s Joonou Linou je velmi temná. Pro tyto čtenáře by bylo možná lepší zkusit naši novou sérii, protože tam si můžou vyzkoušet, zda mají logické myšlení, zda jsou

schopni dedukce. Dostanou vlastně stejné indicie, jako má naše vyšetřovatelka, takže čistě teoreticky můžou vraha odhalit dřív. Je to vlastně taková hra.

„Jsem někdy příliš tvrdohlavý, nerad ustupuju.”

Alexander

■ **A vrátili se ty můry, když jste zase přepnuli do temnějšího módu psaní?**

Alexandra: Vrátily... A nebylo to nic příjemného, protože ten poslední díl je zase velmi temný... Ale vše se v dobré obrátí vždy, když knihu dokončíme, když se všechno vyřeší a zlo je potrestáno. Nejhorší můry jsem měla, když se našimi příběhy procházel Jurek Walter, to je opravdu monstrózní zrůda v mém podvědomí.

▼ **Česká autogramiáda švédského spisovatelského manželského páru Alexandry a Alexandra Ahndorilových. V tuzemsku už za třináct let prodali kolem 800 tisíc knih, což je zhruba pět procent jejich celosvětových prodejů.**

Něco, co číhá v labyrintech mé duše. Nevím, proč se ho tak bojím...

Alexander: On se ho svým způsobem bojí i náš detektiv. Jurek s námi je celou dobu. Ještě předtím, než jsme napsali první knihu, jsme věděli, že náš hlavní charakter Joono Linna potřebuje schopnou protiváhu. Tenhle silný hrdina, zosobněná schopnost konat dobro a napravovat věci, potřebuje silného protivníka, který je schopen největších krutostí. A to je Jurek. A i když jsou o něm pouze dva naše příběhy, Joonovi se v hlavě usídlil napořád, vlastně nepřímý je v každé knize. Jurek je jediná věc, co Joonovi nahání strach. Bojí se, aby se zase odněkud nevynořil.

Alexandra: Jeden nizozemský novinář nám tvrdil, že by radši, aby mu děti hlídali Hannibal Lecter z filmu *Mlčení jehňátek* než ten náš Jurek. Opravdu těžko z těch dvou vybírat...

Alexander: Mně se naštěstí nic nezdá. Spím tvrdě...

■ **Neřekl jste si, Alexandere, že byste měli Joonu Linu zabít, aby vaše paní nemusela pořád tak trpět?**

Alexandra: Možná bych měl. (*usmívá se*) Ale nemůžu mu to udělat, on se opravdu snaží, pracuje velmi pilně, aby pachatele dopadl co nejdřív a Alexandru zachránil od nočních můr. Takže prozradím, že přežil i desátý díl... Zrovna nedávno jsme začali psát další pokračování.

■ **S kým byste jeli raději na dovolenou? S Joonou Linou, anebo s Julií Starkovou? A proč?**

Alexandra: Řekla bych Julii...

Alexander: Určitě hlasuju pro Joonu Linu. Julie je strašně komplikovaná na to, abych s ní jel na dovolenou.

Alexandra: To máš pravdu! Na takové dovolené by bylo často dusno.

■ **Každopádně by to konečně bylo něco, co byste nedělali spolu, kdybyste se rozdělili a každý jel s někým jiným...**

Alexandra: To je dobrý nápad! Ty jedeš rybařit s Joonou a my holky si pokecáme na břehu. (směje se) Ale kdepak, s Alexanderem chodím na ryby ráda. Chodíme spolu i na střelnici. A dokonce si spolu i rádi čteme. Když ten den dokončíme naše psaní a máme třeba hodinku, než bude potřeba vařit večeři, sedneme si a čteme si. To je nejkrásnější část dne. Čtení jenom pro potěšení.

■ **Čtete nahlas? Anebo jak to probíhá?**

Alexandra: Vždy si koupíme dva výtisky, abychom měli každý svou knihu.

Alexander: Občas je problém s tím, že Alexandra čte mnohem rychleji.

Alexandra: Prostě máme jiný temperament.

Alexander: Musíme si vždy jasně říct, kam až to ten den dočteme, aby jeden z nás nebyl napřed. A když vaříme, povídáme si o tom, rozebíráme, jak je to napsané a jak bychom to napsali my.

Alexandra: Na dovolenou si občas berou stejnou knihu i děti a praktikujeme něco podobného i s nimi.

■ **Mám pro vás tip - moje máma si na dovolené čte s kamarádkou knihu nahlas. Je to vlastně zároveň dramatizace toho textu a prý si u toho užijí hodně legrace...**

Alexandra: To zní báječně, mně se ten nápad velmi líbí, měli bychom to taky vy-

zkoušet. Nemuseli bychom pak tahat tolik výtisků...

Alexander: Jen se trochu bojím, abych při poslechu neusnul...

Alexandra: Chápu... Vzpomeneš si, jaké to bylo v dětství, když ti dospělí před spaním předčítali a ty ses cítil naprosto v bezpečí, takže ses bezstarostně propadal do spánku... Má to možná svoje úskalí. Ale opravdu ráda to zkusím. (usmívá se)

„Manžel je opravdu výborný malíř.“

Alexandra

■ **Alexandro, bývala jste herečka. Kterou postavu, již jste vytvořili, byste ráda ztvárnila na divadle? A ve kterém příběhu byste si ji ráda zahrála?**

Alexandra: Kdybychom měli udělat divadelní hru z příběhů Joony Liny, bylo by to velmi složité, protože naše romány jsou zabydlené mnoha postavami, obsahují velmi mnoho dějových linek a jsou velmi akční. Zato ty příběhy s Julií – zatím plánujeme tři – by se podle mě dramatizovat daly celkem dobře. A Julii by mě moc bavilo hrát. Snažila bych se ji ztvárnit trochu děsivě, aby vzbuzovala respekt.

Alexander: Jsem pro, pokud nebudu muset hrát nic. Jsem mnohé, ale herec ani zbla.

■ **Vy zase rád malujete. Už se na váš obraz dostala nějaká postava z vaší knihy? Anebo raději zvětčujete svou rodinu?**

Alexander: Namaloval jsem Alexandru a taky pár autoportrétů. S dcerami je to složitější...

Alexandra: On je opravdu výborný malíř. Navrhl všechny obálky našich knih. Všechny vznikly podle jeho detailní skici.

■ **Takže i obálka ke knize Až najdu klíč, vaší prvotině z nové série s Julií Starkovou, na které v honosném domě popíjí rodina, z níž někdo vraždil, je podle vašeho návrhu?**

Alexander: Měl jsem nápad, že by na titulu měla být překreslená fotografie té rodiny, ale až minutu poté, co se ten snímek vyfotí, kdy povadnou hrané úsměvy a na tvářích se zračí skutečná nálada, a snad i charakter. Vidíme dysfunkční skupinu lidí, kteří už se vlastně rozcházejí, protože si nemají moc co říct.

Alexandra: Alexander maluje naše postavy docela často, kolem roku 2009 udělal dokonce i portrét Larse Keplera, našeho alter ega.

■ **A jak na vašem obraze vypadá?**

Alexandra: Lars má laskavé oči, ale také se v nich zračí strach. Je rozcuchaný a má vousy. Máme k němu dokonce vymyšlený i příběh: býval učitelem, ale v jeho životě se přihodilo něco zlého a on se začal velmi izolovat, pracuje v útulku pro bezdomovce. A vedle toho začal psát...

■ **Svou tvůrčí metodu jste posledně přirovnávali k jazzovému jamování, kdy hudebníci improvizují na určité téma. Je to stejné i při práci na této nové sérii?**

Alexandra: Technika je pořád stejná. Každý napíšeme kus textu a pak si to vyměníme, škrtneme, vepisujeme.

Alexander: S Joonou Linou je to velký koncert, kde hraje celý orchestr, kdežto

◀ Na pozvání nakladatelství Host přijeli Alexandra a Alexander Ahndorilovi letos v květnu na pražský veletrh Svět knihy a zúčastnili se debaty se svými českými čtenáři.

v sérii s Julií Starkovou je to jedna píseň, byť docela dlouhá.

Alexandra: Na začátku práce na nové knize už máme v hlavě příběh. Víme, odkud kam se potřebujeme dostat. A to je signál, že se můžeme pustit do našeho jamování.

■ **Pořád platí, že Alexandra píše červeně a Alexander černě?**

Alexander: Někdy používám i modrou.

Alexandra: Aby byly na první pohled vidět navrhované změny.

■ **Máte krásné portrétní fotografie, které byly zjevně pořízené v nějaké velké studovně. Knihy se na tom snímku povalují po stole, na židli i na zemi. Takhle to opravdu vypadá u vás doma, když tvoříte?**

Alexander: Ještě mnohem hůř. (směje se)

Alexandra: Ty fotky mám moc ráda, ale není to pořízené u nás.

Alexander: Máme mnohem menší pracovnu a je skoro bez nábytku. Ale na psacím stole máme chaos, protože se všude válejí popsané stránky našeho nového románu, koncepty, odborná literatura a všemožné dokumenty. To je víceméně permanentní obrázek, protože pořádně se uklízí, až když máme hotovo.

■ **Když jste začínali psát sérii o Joonovi Linovi, žili jste v garsonce o rozměru 23 metrů čtverečních. Jak to vypadá dnes? A kolikrát jste se museli stěhovat?**

Alexandra: Když jsme se poznali, skutečně jsme žili v malé garsonce, Alex už tehdy psal, já jsem se ještě více věnovala hraní. Od té doby se toho hodně změnilo. Tři děti nás postupně donutily stěhovat se

„Pracovnu máme skoro bez nábytku.“

Alexander

do většího. Teď žijeme na krásném místě v centru Stockholmu a vedle toho máme dům za městem s nádherným výhledem na vodní plochu. Tam máme identický pracovní stůl a stejné židle i počítače. Abychom při práci měli pořád stejné podmínky. Mění se vlastně jen výhled...

■ **Přečetl jsem si, že jste se nestěhovali jen kvůli rostoucí rodině. Ale jednou také kvůli svému románu. Jak to bylo?**

Alexandra: Když jsme psali první román z té předchozí série, *Hypnotizér* (ve Švédsku ho vydali v roce 2009, v češtině vyšel o rok později, pozn. red.), použili jsme jako vzor svůj vlastní byt. A v tom našem příběhu se v něm odehrávaly opravdu strašné věci. Nakonec jsem z toho opravdu trpěla paranoiou. Několikrát za noc jsem vstala a kontrolovala, jestli máme zamčeno. Připadalo mi, že naše zázemí ovládlo zlo. Proto jsme se museli odstěhovat. Když jsme o několik let později psali *Lovce králiků*, už jsme se poučili a jako vzor jsme použili sousedův byt.

■ **Takže se odstěhoval soused...**

Alexander: Soused svůj byt v našem příběhu sice poznal a nebyl tím úplně nadšený, ale pak přiznal, že mu to polichotilo. Naštěstí netrpí obsesivně kompulzivní poruchou ani se tolik nebojí, takže se stěhovat nemusel.

Alexandra: Když jsme si pak šli zařídit hypotéku na náš nový byt, přišel za námi ředitel banky s tím, že četl naše knihy a že si s námi chtěl podat ruku. Dal nám dokonce lepší úrok. Když jsme pak z banky jeli metrem domů, revizor kontroloval lístky. Po nás je ani nechtěl s tím, že nás poznal.

■ **Asi předpokládal, že jste poctiví stejně jako váš detektiv...**

Alexandra: Tam jsem si uvědomila, že kriminální příběhy se čtou napříč celou společností, protože všem je to srozumitelné a všichni touží po dobrém konci, tedy že zlo bude potrestáno, aby bylo spravedlnosti učiněno zadost. Takhle spojovat různé typy čtenářů podle mě umí jenom žánr krimi.

■ **Co vám psaní těchto leckdy brutálních příběhů řeklo o vás samotných?**

Alexander: Podle mě autoři během psaní opravdu poznávají lépe sami sebe, svou duši. Ani my nejsme výjimkou. Když pak čteme hotový text, vidíme tam sami sebe. Odráží totiž naše myšlenky, naše strachy, ale i touhu po odpovědích a znovunastolení řádu.

■ **Čeho se nejvíc bojíte?**

Alexandra: Mám samozřejmě hodně strachů o nejbližší. Ale pokud mám mluvit o sobě, nejvíce se bojím lidské krutosti a nedostatku soucitu a empatie.

■ **Co tma? Báli jste se jí jako děti?**

Alexandra: Já se tmy bojím hrozně doteď! (směje se) Mnoho nescházelo, abych k ně-

Švédské herecké hvězdy Lena Olin a Tobias Zilliacus ve filmové verzi *Hypnotizéra* z roku 2012.

„Věřím, že psaním i čtením o násilí se s ním můžete líp vyrovnat,” myslí si Alexander a jeho žena dodává: „Díky psaní jsme v kontaktu i s našimi strachy. A psaním nad nimi vlastně získáváme kontrolu.”

jakému odborníkovi zašla, protože když jsme psali *Stalkera* (v pořadí jejich pátý román z roku 2015, pozn. red.), začala jsem se bát být sama doma. V tom románu na oběti někdo kouká zvenku a pozoruje je, co doma dělají. A ony samy mají silný pocit, že se tak děje.

■ Stejně jako jste to prožívala vy...

Alexandra: Ano. Ve Švédsku máme hodně tmavé zimy, většinu dne je tma, takže si všichni svítíme a pro možné pozorovatele stojící před oknem venku jsme jako na jevišti. Jako dítě jsem se sama doma bála šileně. Kolikrát jsem radši čekala venku v zahradě, až se rodiče vrátí domů, než abych na ně čekala v bytě. Tam je spousta míst, nad nimiž nemáte kontrolu. Třeba šatní skříň, temná předsíň. Asi to má co dělat s mou bujnou fantazií.

Alexander: Myslím si, že se tmy bojí ve skutečnosti všichni. Jen když jsme dospělí, musíme se tvářit, že jsme se bát přestali. Když se nás děti zeptaly, jestli se bojíme tmy, samozřejmě jsme jim řekli, že ne. Ale ne vždy to byla pravda. Strach ze tmy je podle mě přirozený.

■ V předchozím rozhovoru jste mluvili o tom, že vaše tvorba je vlastně terapií. A taky snahou odhalit kořeny zla. Kde jsou? Přiblížili jste se po všech těch detektivkách nějaké odpovědi?

Alexandra: Na to se velmi těžko odpovídá...

Alexander: Snažíme se ty kořeny vypátrat, ale nic převratného jsme neobjevili, nic jsme nevyřešili. Myslím, že skoro každý na této planetě si přeje mír, a přesto máme v Evropě zase válku. Je to zvláštní...

Alexandra: Kromě strachů je podle mě cesta ke zlu to, když člověk přijde o své sny, když si najednou připadá bezcenný. Nedostatek naděje je podle mě často začátek něčeho strašného. Při rešerších jsme zjistili, že většina masových vrahů měla velmi neutešené dětství... Zdá se, že nás může zachránit jenom víc lásky.

Alexander: Láska a spravedlnost.

■ Jaká je podle vás správná reakce na násilí? To křesťanské: nastavit druhou tvář? Anebo spíš nebýt ke zlu lhotejný?

Alexander: Záleží na druhu násilí. Pokud jde o organizovaný zločin, tam nastavit druhou tvář určitě nebude správné řešení.

Alexandra: Podle mě se člověk zlý nenarodí. Míra zločinnosti odráží stav společnosti. Musíme opravit společnost. Řešením podle mě není vylučování problematických lidí někam na okraj. Ale je to samozřejmě komplikované. Je jasné, že je nutné společnost před kriminálníky chránit. Ale děláme to ideálně? V rámci příprav na naše psaní jsme dělali několik průzkumů ve věznicích, pídili jsme se po

„Naše knihy prý jsou ve věznicích oblíbené.”

Alexandra

tom, jak to tam funguje. Dokonce jsme ve Švédsku navštívili i ta nejtvrdší vězení s maximální ostrahou. To jsou příšerná místa. Lidé tam jsou izolovaní, tráví čas na samotce. Je to skutečně peklo. Toto má pomoci k převýchově? Nebylo by lepší nabídnout jim lepší podmínky k nápravě?

Alexander: Někde jsem četl, že způsobem, jak měřit vyspělost společnosti, je podívat se, v jakých podmínkách žijí lidé ve vězení.

Alexandra: Přijde mi, že většina lidí, co se vrací z vězení, neodchází jako lepší napravení lidé... Možná je to naivní a příliš romantický pohled, ale neprospělo by trestaným lidem víc, kdybychom pro ně měli víc pochopení a nabídli jim druhou šanci? Místo toho, abychom se na ně dívali skrz prsty a jenom je odsuzovali? Co se spíš víc snažit těm lidem skutečně nějak pomoci?

■ Nenapadlo vás udělat autorské čtení ve věznicích?

Alexandra: To je dobrý nápad! Možná bychom tím vězně potěšili. Máme informace, že naše knihy jsou ve věznicích velmi oblíbené, dokonce i v Americe. Každopádně čtení je podle mě dobré pro všechny, protože nutí přemýšlet o nových otázkách a dívat se na svět z jiné perspektivy.

Alexander: Věřím, že psaním i čtením o násilí se s ním můžete líp vyrovnat.

Alexandra: Díky psaní jsme v kontaktu i s našimi strachy. A psaním nad nimi získáváme vlastně kontrolu. Je fakt, že některé naše postavy jsou temné. Ale zároveň se domnívám, že naše knihy jsou v podstatě optimistické. Zlo je potrestáno. Jdeme od chaosu k řádu. Začínáme třeba hrozným sériovým vrahem, ale končíme jeho dopadením. Začínáme otázkami a tajemstvími, a končíme odpověďmi. Pojmenovat, co nás děsí, je začátek procesu, jak se s tím vyrovnat. Ty hrůzy a nebezpečí sice čtenáři prožívají s námi a našimi postavami, ale můžou se na to dívat z nadsledu, v bezpečí svého domova. Myslím si, že to děsivé násilí, co se k nám dostává skrze média, je mnohem horší. Zůstává totiž abstraktní. Nikdy se k němu nedostaneme tak blízko, abychom ho mohli pochopit nebo ho aspoň mohli analyzovat. Kdežto v dobré detektivce byste se měl dozvědět motivy, proč se co odehrálo. To je podle mě velmi důležité...

Milan Eisenhammer

